

Het jaarplan voor 2026 bestaat uit vier speerpunten:

1. *Ruimtelijke plannen volgen en becommentariëren.*

SBW probeert ruimtelijke plannen te beïnvloeden door middel van het sturen van zienswijzen, inspreken tijdens vergaderingen, het maken van afspraken, het organiseren van een werkbezoek, een discussieavond of een excursie. Als het niet anders kan zal zij een juridische procedure starten. SBW zal deze activiteiten zoveel mogelijk uitvoeren in samenwerking met andere (lokale) organisaties.

In 2026 zal SBW onder andere werkzaamheden verrichten in de volgende (deels lopende) dossiers:

- Oostflank Purmerend: het omgevingsplan voor dit gebied, waarin de bouw van 5.000 – 5.800 woningen is voorzien. Daarvoor zal eerst het omgevingsplan moeten worden aangepast en het Plan MER moeten worden doorlopen door de gemeente Purmerend;
- Nieuw plan voor bedrijventerrein 'De Purmer': de gemeente Edam-Volendam heeft een ontwerp ter inzage gelegd voor de aanleg van een nieuw bedrijventerrein in De Purmer, zodat bedrijven vanaf de (verouderde) industrieterreinen Julianaweg en Slobbeland daarnaartoe kunnen verhuizen. Volgens SBW zijn nut en noodzaak niet aangetoond en kan de extra stikstofuitstoot niet worden gesaldeerd met vrijgekomen stikstofruimte van twee voormalige veeteeltbedrijven. SBW heeft dan ook bezwaar gemaakt, in dit geval samen met Natuur en Milieufederatie Noord-Holland en Mobilisation for the Environment;
- Netwerkuitbreiding in Noord-Holland: er komen nieuwe hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations in de provincie. Daarvoor zijn verschillende tracés aangegeven op kaarten. Nog niet uitgesloten is dat een tracé (voor een deel) door SBW's werkgebied komt te liggen;
- Provinciale omgevingsverordening NH2022: deze verordening wordt regelmatig aangepast, evenals de begrenzing van beschermde gebieden om nieuwe activiteiten mogelijk te maken. Om dezelfde reden worden ontheffingen verleend van de beschermende regelgeving;
- Vernieuwing van de provinciale omgevingsvisie NH2050: de keuzes worden in mei gemaakt en het ontwerp komt in juli 2026 ter inzage te liggen. Daarna kunnen zienswijzen worden ingediend. De nieuwe omgevingsvisie wordt in oktober-november 2026 door Provinciale Staten vastgesteld.

2. *Werken aan de verduurzaming van de melkveehouderij en versterking natuur- en landschapswaarden*

SBW staat voor extensivering (minder koeien per ha), de aanleg van meer kruidenrijk grasland, het gebruik van minder pesticiden, behoud van het veen, verbeteren van de weidevogelstand en snellere natuurontwikkeling in Waterland-Oost. SBW zal het provinciaal en gemeentelijk beleid kritisch volgen en waar mogelijk haar standpunten voor het voetlicht brengen. Indien opportuun zal SBW bij de provincie aandringen op het geven van meer sturing aan de opname van

bepalingen - in ruimtelijke plannen van gemeenten - voor de bescherming van de habitat voor weidevogels en de natuurwaarden (in NNN-gebieden). In verband daarmee zal zij een werkbezoek organiseren voor Statenleden in Waterland.

SBW komt op voor de bescherming van het leefgebied van beschermde flora en fauna. Daarom heeft zij samen met Stichting Natuurgebied Lange Weeren bezwaar gemaakt tegen de afgifte van de ontheffing van de Wnb-verboden door Gedeputeerde Staten van N-H voor wat betreft de wezel en de hermelijn. De gemeente Edam-Volendam wil namelijk starten met de voorbereidingen voor de bouw van 1.160 woningen in de polder Lange Weeren. Nut en noodzaak daarvan zijn echter niet aangetoond en er is geen sprake van een 'dwingende reden van groot openbaar belang' nu er meer dan voldoende (regionale) bouwplannen zijn om in de woningbehoefte te kunnen voorzien.

Gedeputeerde Staten hebben de ontheffing beter gemotiveerd en hebben de bezwaren ongegrond verklaard. De stichtingen zijn van dit besluit in januari 2026 in beroep gegaan bij de Rechtbank Noord-Holland. Deze procedure zal veel tijd van SBW vragen.

Daarnaast komt SBW op voor (cultuurhistorische) landschapswaarden. Te denken valt aan de bescherming van oude (middeleeuwse) verkavelingssloten. Zowel in landelijk Noord van de gemeente Amsterdam als op Marken zijn dergelijke sloten gedempt ten behoeve van een meer efficiënte landbouw. SBW heeft daartegen bezwaar gemaakt samen met anderen. In één procedure heeft zij zich als derde-belanghebbende aangemeld om te verzekeren dat wordt opgekomen voor de bescherming van dergelijke sloten.

3. *Ongewenste bouwplannen tegenhouden*

SBW verwacht een toename van kleine woningbouwplannen in het groen. Dit vooral vanwege een meer positieve houding in Gedeputeerde- en Provinciale Staten (en gemeenten) ten opzichte van woningbouw in weilanden onder het mom van (de beweerdelijke) oplossing van de woningnood en/of vermeende versterking van de leefbaarheid. De provinciale Omgevingsverordening maakt daarom de bouw van 25 woningen per kern of lint mogelijk in het Beschermde Landschap (voorheen Bijzonder Provinciaal Landschap) per 1 januari 2025.

Het tegengaan van de grootschalige bouw van 1.160 woningen in de polder de Lange Weeren zal in 2026, als gezegd, veel tijd vergen van SBW. Het plan wordt steeds concreter en de verwachting is dat dit jaar de procedure wordt gestart voor wijziging van het omgevingsplan. SBW is tegen dit project, o.a. omdat de noodzaak van woningbouw in de weilanden niet is aangetoond zoals hierboven al onder 2 is opgemerkt. Gelet op de werkelijke woningbehoeftecijfers voor Edam-Volendam en de hoeveelheid (regionale) bouwplannen bestaan er meer dan voldoende alternatieve oplossingen om in deze woningbehoefte te kunnen voorzien. Alternatieven waarbij de polder kan worden gespaard. Bovendien worden verkeerde type woningen gebouwd (te weinig voor met name seniorenwoningen) en is het plan dus niet passend. Verder spelen er andere knelpunten zoals de waterberging en verzilting.

Verder volgt SBW in 2026 in ieder geval de volgende bouwplannen, die in haar ogen ongewenst zijn:

- uitbreiding van loonbedrijf in Noordbeemster. De rechtbank Noord-Holland heeft SBW's bezwaren en die van een particulier ongegrond verklaard. Zij zijn het niet eens met de uitspraak en hebben hoger beroep ingesteld;
- de aanleg van een nieuw akkerbouwbedrijf in een onbebouwd weiland nabij Volgerweg 35 in Middenbeemster;
- aanleg van een tennis- en padelcomplex op de natuurbaan bij Wormer. Het landschap hoeft op die plek niet te worden aangetast omdat er een goed alternatief is op de Spekhuistraat.

4. *De organisatie goed laten functioneren en versterken.*

Voor versterking van de contacten met andere organisaties in Waterland, neemt SBW deel aan het platform Waterland in oprichting. Leden van dit platform, waaronder historische verenigingen die ook gehecht zijn aan het landschap, komen regelmatig bijeen om elkaar te informeren waarmee ze bezig zijn en om kennis met elkaar te delen.

SBW zal in 2026 een excursie organiseren om liefhebbers te laten zien hoe bijzonder Waterland is. Verder is het plan een informatie- en discussieavond te houden in het Weeshuis te Monnickendam over een actueel onderwerp.